

nowoczesny prawnik. Niemcy zapowiadają, że eskorty dla ochrony okrętów traktować będą jak piratów. Wobec takiej uzurpacji zbrojna neutralność jest więcej niż nieprzydatna. Gdybyśmy to zniesli, pozwolilibyśmy na naruszenie naszych najświętszych praw narodowych.

Spełniając bez wahania mój konstytucyjny obo-

wili niemieccy wielmoże w interesie dynastji i małej grupy ambitnych ludzi, którzy przyzwyczajeni są używać swoich ziomków jako narzędzi. Nasza nadzieja przyszłego pokoju światowego wzrosła dzięki cudownym, a wlewającym otuchę zdarzeniom w Rosji. Tam teraz mamy godnego uczestnika w honorowym związku.

Muzeum Narodowego, a równocześnie najstarszym obrazem.

Od tego dzieła, które pozyskało poklask metropolii artystycznej kultury świata, rozpoczyna się występ polskiego malarstwa XIX wieku na światowej arenie. Francuskiej sztuce zawdzięcza Rodakowski umiejętność znawstwa rysunku, które słusznie nazwano

85 medali waleczności „krakowskim dzieciom”:

Pułkownik Hohenauer w otoczeniu żołnierzy, odznaczonych za męstwo.

Przemowa pułk. Hohenauera do żołnierzy przed rozdaniem odznaczeń.

wiązek, radzę kongresowi, by oświadczył, że ostatnia działalność niemieckiego rządu faktycznie jest wojną przeciw rządowi i narodowi Stanów Zjednoczonych i by przyjął stan wojenny, który Ameryce został narzucony, tudzież poczynił natychmiastowe zarządzenia nie tylko, aby kraj postawić na stopie zupełnie obronnej, lecz także użyć jego źródeł pomocniczych w tym celu, aby Niemcy zmusić do przyjęcia warunków, kończących wojnę. Stan wojenny doprowadzi do ścisłego współdziałania z innymi rządami, zwalczającymi Niemcy. w ten sposób, że utworzymy im liberalny kredyt finansowy, że damy im do dyspozycji organizację dla zmobilizowania wszystkich materyalnych źródeł pomocniczych kraju, aby dostarczać materyałów wojennych i aby w sposób najobfitszy, ale przez to najoszczędniejszy i najskuteczniejszy służyć im potrzebom wojny. Drugim skutkiem stanu wojennego będzie natychmiastowe wyekwipowanie floty, środkami, któreby zwalczały nieprzyjacielskie łodzie podwodne, dalej natychmiastowe powiększenie wojska co najmniej o 500 000 ludzi wraz z upoważnieniem, żeby tę siłę bojową według potrzeby jeszcze pomnożyć.

Zdaniem prezydenta, żołnierzy powinno się rekrutować według zasady powszechnego obowiązku wojskowego.

„Nie mielibyśmy żadnego sporu z Niemcami — rzekł — ale rząd niemiecki rozpoczął wojnę bez wiedzy i zezwolenia swego narodu. Wojnę postano-

Zamierzamy teraz podjąć walkę z naturalnym wrogiem wolności i w razie potrzeby położymy siłę całego narodu na szali, aby udaremnić pretensje tego wroga do potęgi. Nie mamy żadnych zamiarów zdobywczych, jesteśmy tylko pionierami praw ludzkich i będziemy zadowoleni, jeżeli te prawa będą zabezpieczone.”

Wilson dodaje, że Austro-Węgry faktycznie nie prowadzą wojny morskiej przeciw obywatelom Ameryki, ale wywody o stosunkach z Wiedniem pragnie jeszcze odłożyć.

Prezydent zakończył tem, że Ameryka będzie walczyła o największe dobro, mianowicie o demokrację i wolność małych narodów.

Nowe arcydzieło polskiej sztuki dla Muzeum Narodowego.

Polskie malarstwo współczesne rozpoczynamy od artystycznej działalności Henryka Rodakowskiego (ur. 1823, zm. 1894). Jego obraz, portret generała Dembińskiego, wprowadza polską sztukę na wyżyny najlepszych dzieł sztuki francuskiej. Henryk Rodakowski, jako malarz, rozwinął się w Paryżu. W roku 1852 wystąpił tam z dziełem, które pozyskało mu złoty medal pierwszej klasy. Był to właśnie portret generała Dembińskiego i to dzieło jest perłą galerji

sumieniem sztuki, uszanowanie natury, doskonałość techniki i uznanie dla wielkich mistrzów, których tak wybitne rzeczy podziwiał w paryskich zbiorach.

Mistrzowskim dziełem drugim tego artysty jest „Kardynał” zwany także kaznodzieją. Artysta chodził tu jedynie i wyłącznie o odtworzenie prawdy i artystyczne efekty. Głowa — to arcydzieło rysunku. Pod względem barwnym ze swą silną, czerwoną plamą, która nie zagłusza innych szczegółów, utwór jest pierwszorzędnym dziełem i nadzwyczaj efektownym, a przytem spokojnym, jak tego ówczesny styl w sztuce wymagał.

Nowe arcydzieło polskiej sztuki dla Muzeum Narodowego: „Kardynał” Henryka Rodakowskiego.

„W rzeczywistości nie jest to żaden portret, tylko obrazowo wykonane studium — pisze Dr St. Tomkowicz. — Przedstawia starca, w postaci kaznodziei, ubranego w purpurę kardynalską, widzianego do połowy ciała z poza parapetu kazalnicy. Obraz ten jest niewątpliwie jednym z najznakomitszych dzieł Rodakowskiego, streszcza w najwyższej potęgę wszystkie wysokie zalety jego pędzla, łącząc w jedną harmonijną całość niesłychaną sumiennność rysunkową z siłą kolorytu, subtelność charakterystyki, obserwacji i modelowania z plastyką i umiejętnością wydobywania efektu. Miał jeszcze i tę rzadką właściwość, że zarówno wywarł wrażenie na masy, jak zachwycił znawców.”

Arcydzieło tak znakomitego malarza znajdowało

z frontów bojowych: Resztki zestrzelonego przez Niemców angielskiego aeroplanu na zachodnim froncie.